

Be Kind Rewind (Rebobine, por favor)

L'ombra del guionista Charlie Kaufman és allargada: *Be Kind Rewind* podria passar gairebé segur per un guió escrit per ell, perquè va ser escrit per un deixeble seu, el director francès Michel Gondry, que ha dirigit dues pel·lícules basades en l'obra de Kaufman: *Human Nature*, del 2001, i *Eternal Sunshine of the Spotless Mind*, del 2004, estrenada aquí amb el títol —exemple magnífic de traducció directa— ¡Olvídate de mí!

Be Kind Rewind és un homenatge a una forma d'entendre el cinema que, per interessos econòmics i l'entrada sense ordre ni concert dels sistemes digitals de gravació, ja ha desaparegut, tret de certs reductes com el que presenta la pel·lícula, un

que, en una fina ironia contra el sistema d'estudis actual, les productores, representades aquí per la senyora Lawson (Sigourney Weaver), obliguen a destruir totes aquestes cintes per motius legals.

Davant aquesta imposició, decideixen realitzar un documental sobre el músic del barri que, segons el propietari del videoclub, va ser el pare del jazz. És aquí en què Gondry dibuixa un món idealitzat, però versemblant, i que esdevé tota una declaració d'amor pel cinema realitzat amb més ganes que mitjans. Si, a més a més, substituïm les cintes de vídeo per càmeres que roden en cel·luloide i els DVD per les noves tecnologies actuals, la pel·lícula encara agafa més sentit: el sentit d'elegia per aquells processos manuals de muntatge amb una moviola, tallant trossos de pel·lícula, no són transmesos per un moviment de ratolí en qualsevol programa d'edició de vídeo per ordinador.

videoclub que lloga tan sols videocassetts i que desconeix encara què és el DVD.

Mike és un pobre curt de gambals que hi treballa i el seu millor amic, Jerry, no més llarg d'enteniment que ell, en un accident de toc molt Kaufman, fa que totes les cintes s'esborrin. Per no perdre els clients, decideixen interpretar, dirigir i muntar versions de quinze minuts de pel·lícules de tostemp: *Robocop*, *Driving Miss Daisy*, etc. i les lloguen com a versions 'asuecades', amb tant d'èxit de públic

Abans he dit que el guió de *Be Kind Rewind* semblava escrit per Charlie Kaufman, però, per ser honestos, s'ha de reconèixer que la tasca com a guionista de Gondry té una autonomia innegable, perquè el primer tendeix a ser més incisiu, mentre que el segon és més indulgent amb els personatges, sense que això s'hagi d'entendre com una crítica negativa, perquè, per exemple, el final amarat de l'esperit de Frank Capra li escau i la redimeix de qualsevol moment esbojarrat i sense sentit que abans s'hi hagi pogut veure.

Reestrena: *The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford*

Fa temps, molt de temps, hi havia uns cinemes que s'anomenaven sales de reestrena, en què les pel·lícules que s'havien projectat per primera vegada amb èxit podien ser vistes mesos més tard en altres sales de barris més perifèrics. Actualment, quan ja no és gens clar si d'aquí a deu o quinze anys encara hi haurà cinemes en el sentit que tenen fins ara, és impensable trobar locals per descobrir-hi o revisar-hi aquelles pel·lícules que en mereixen la pena. Aquesta funció varen passar a tenir-la, primer, les cintes de vídeo i, avui dia, el DVD, en definició estàndard o alta, tant se val.

Aquesta introducció serveix per fer la crítica d'una pel·lícula que es va estrenar el 31 d'octubre de l'any passat i que, pel poc temps que va estar en cartellera, no vaig tenir ocasió de veure-la. Una veu sàvia i amiga em va recomanar de totes totes que, tot d'una que fos editada en DVD, la veiés, perquè valia molt la pena: no es va equivocar gens ni mica.

Des d'*Unforgiven* (*Sense perdó*), de Clint Eastwood, estrenada ja fa setze anys, el gènere del western no havia produït una obra tan densa, indagadora i bella. De fet, *The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford* és filla del darrer western dirigit per Eastwood, per la càrrega de desmitificació que implica. Ara bé, aquí parteix d'un dels personatges reals d'aquella època que més renom

va aconseguir, Jesse James. D'altra banda, també té al rerefons un altre western excel·lent: *The Man Who Shot Liberty Valance* (John Ford, 1962), per la manera com mostra el tractament que la premsa donava a certs personatges que, revisats avui dia, més aviat no omplirien més que una petita columna d'un diari de comarques.

Dos referents importants, així, per a la segona pel·lícula d'un realitzador ben poc prolífic, Andrew Dominik, un director que sap manejar amb molt de mestratge els temps, aparentment, morts; introduir una veu en *off* que, malgrat anunciar què passarà, enriqueix la narració; fer una bona direcció d'actors,

Són gairebé tres hores de bon cinema que beu dels clàssics sense deixar de tenir veu pròpia, per la qual cosa no puc deixar de recomanar-la com, afortunadament, me la varen aconsellar a mi.

especialment les de Brad Pitt i Casey Affleck; utilitzar una bona banda sonora, a càrrec de Nick Cave i Warren Ellis; i, finalment, enregistrar —a les ordres del veterà Roger Deakins i col·laborador habitual dels germans Coen— amb lents anamòrfiques, un sistema «vell» però que deixa molt endarrere qual·sevol sistema digital de gravació quant a definició, textura i colorimetria.

Són gairebé tres hores de bon cinema que beu dels clàssics sense deixar de tenir veu pròpia, per la qual cosa no puc deixar de recomanar-la com, afortunadament, me la varen aconsellar a mi. ■